

Vapaa-aikalautakunnan toimintakertomus 2023

Vapaa-aikalautakunta
29.2.2024

Sisällys

1	Vapaa-aikalautakunta	1
1.1	Talouden toteutuminen.....	1
1.2	Toimintaympäristö	2
2	Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet	2
3	Vapaa-aikalautakunnan hallinto.....	9
4	Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue	9
4.1.1	Työväenopisto	10
4.1.2	Kirjastopalvelut.....	10
4.1.3	Museopalvelut.....	11
4.1.4	Kulttuuripalvelut.....	12
4.1.5	Nuorisopalvelut, nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö.....	15
4.1.6	Liikuntapalvelut	18
5	Vapaa-aikatoimen kehityshankkeet	20
6	Investointiosa	22

1 Vapaa-aikalautakunta

Vapaa-aikalautakunta on osa Sivistys ja hyvinvointi -toimialaa. Vapaa-aikalautakunnan alainen kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue on vastannut kaupunkilaisten liikunta- ja nuorisopalveluista sekä opisto-, kirjasto-, kulttuuri- ja museopalveluista. Lautakunnan vuodelle 2023 asettamien tavoitteiden saavuttaminen ei toteutunut kaikilta osin.

1.1 Talouden toteutuminen

Talousarvioesitykseen varattuja määrärahoja on käytetty vapaa-aikalautakunnan toimialaan kuuluvien peruspalvelujen tuottamiseen. Toimintakulut koostuivat henkilöstön palkoista, kohdeavustuksista, palvelunostoista, tilavuokrista sekä muista toimintakuluista. Osa perustoiminnankin rahoituksesta on saatu erillisavustuksina kansallisilta rahoittajilta, kuten esimerkiksi ministeriöistä. Toimintaan saadut erillisavustukset, valtionosuudet sekä myynti- ja vuokratulot ovat kattaneet ison osan toimialan toiminnoista.

VAPAA-AIKALAUTAKUNTA						
	TP2022	TA2023	MTA2023	TP2023	Tot -% TP/MTA	Poikkeama, €
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	494 495	483 851	483 851	525 568	108,6	41 717
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	<i>9 047</i>	<i>2 600</i>	<i>2 600</i>	<i>13 045</i>	<i>501,7</i>	<i>10 445</i>
Toimintakulut	-1 811 674	-2 037 568	-2 117 568	-2 125 442	100,4	-7 874
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	<i>-967 941</i>	<i>-1 009 456</i>	<i>-1 009 456</i>	<i>-1 043 048</i>	<i>103,3</i>	<i>-33 592</i>
Toimintakate	-2 276 073	-2 560 573	-2 640 573	-2 629 877	99,6	10 696
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-46 980	-43 700	-43 700	-37 746	86,4	5 954
Muut laskennalliset kustannukset	-139 490	-153 419	-153 419	-186 139	121,3	-32 720
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 462 542	-2 757 692	-2 837 692	-2 853 762	100,6	-16 070

Vapaa-aikalautakunnan vuoden 2023 talousarvion toimintatuotot toteutuivat 108,6 % (525 558 €). Toimintakulut ylittyivät 0,1 %:lla ollen -2 125 442 €. Koska lautakunta ei pysynyt talousarviossaan, jouduttiin esittämään lisämäärärahaa palvelujen ostoihin. Eri yksiköiden toteutumat pysyivät kutakuinkin suunnitellussa, talousarviossa pysyttiin useimmissa yksiköissä, hallinnon osalta ylitettiin. Lopullinen toimintakate oli 99,6 %.

Vuonna 2023 toimintatuotoilla (tuet, avustukset, myynti- ja maksutuotot, muut tuotot) katettiin Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen kaikista kuluista n. 17,0 %. Lisäksi kaupunki on saanut valtionosuuksia kaikkien yksiköidensä sekä taiteen perusopetuksen palvelujen tuottamiseen kunnallisen peruspalvelujen valtionosuuksien kautta. Valtionosuudet perustuvat kunnan ikäluokittaisiin perushintoihin ja ikäluokkiin kuuluviin kunnan asukkaiden määrään sekä kunnan olosuhteisiin perustuviin lisäyksiin ja lisäosiin. Valtionosuudet eivät näy toimialan tuotoissa.

Yhdistysten toimintaan kohdistetut avustusmäärärahat on keskitetty vapaa-aikalautakunnan hallinnon kustannuspaikkaan. Yhdistykset ovat hakeneet ja saaneet kohde- ja tila-avustuksia erikseen määriteltäviin kohteisiin. Lisäksi Karkkilan kaupunki on tukenut kannatusyhdistysten ylläpitämiä Karkkilan kuvataidekoulua, Karkkilan musiikkikoulua ja Luoteis-Uusimaan Tanssiopisto Vinhaa.

Taidekoulut ovat antaneet taiteen perusopetuksesta säädetyn lain edellyttämää, kunnan vahvistaman opetussuunnitelman mukaista taideopetusta lapsille ja nuorille. Avustussäännöt on päivitetty syksyllä 2019. Lisäksi taidekoulujen kanssa laaditut kumppanuus- ja ostopalvelusopimukset on päivitetty syksyllä 2023. Taidekoulujen toiminta-avustukset ovat olleet vapaa-aikatoimen hallinnon kustannuspaikalla ulkoisena kuluna ja vuokra-avustukset sisäisenä kuluna.

Elämyspolkuhanke aloitettiin vuonna 2017 kirjaston saaman avustuksen turvin ja toiminta jatkuu edelleen kulttuuripalvelujen organisoimana. Elämyspolkutoiminnasta on tehty vapaa-aikatoimen alaista pysyvää toimintaa. Elämyspolku on ollut tärkeä väline koulujen, päiväkotien ja vapaa-aikatoimen eri yksiköiden yhteistyön koordinoinnissa ja sen avulla on voitu turvata kaupungin asukkailla runsas maksuttomien tapahtumien ja vapaa-ajan sisältöjen tarjonta sekä lakisääteisten palvelujen toteutuminen. Koulujen ja varhaiskasvatuksen elämyspolkukisisältöjä on tarkasteltu vuosien 2022-2023 aikana kulttuurikasvatussuunnitelman (KOPS) laatimisen yhteydessä. Uusi kulttuurikasvatussuunnitelma otettiin käyttöön syksyllä 2023.

1.2 Toimintaympäristö

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen aktiivinen yhteistyö niin kaupungin omien toimijoiden kuin yhdistysten, järjestöjen sekä mm. naapurikuntien ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa on palautumassa vähitellen pandemiaa edeltävälle tasolle. Suurimmat haasteet ovat olleet perustoiminnan laadun ja riittävyyden turvaamisessa ja siinä, että palvelutoiminnassa kyetään huomioimaan nyky-yhteiskunnan vaatimukset. Myös henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen ovat olleet keskiössä, koska henkilöstö toimii palvelujen tuottajina ja ovat olleet kaupungin imagon rakentajia. Palvelutuotannossa onnistumisen edellytyksenä on ollut osaava, riittävä ja hyvinvoiva henkilöstö sekä asianmukaiset tilat ja välineet.

Vapaa-aikatoimessa tehtiin kirjaston kehittämisen tarveselvitys. Sen yhteydessä tarkasteltiin yhteiskäyttötiloja työväenopiston kanssa. Asia on edelleen keskeneräinen.

2 Valtuustoon nähden sitovat tavoitteet

KASVUN JA ELINVOIMAN EDISTÄMINEN		1
VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on vetovoimainen asumisen, yrittämisen ja matkailun kotikaupunki	
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asukasmäärän kehitys ➤ Yritysten määrän kehitys ➤ Matkailijamäärän kehitys 	
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suunnitelmallinen kaupunkimarkkinointi (positiivisen tunnettuuden vahvistaminen, tonttimyynnin vauhdittaminen, matkamessut) ➤ Suunnitelmallinen investointien houkuttelu, yritystonttien tarjonnan kehittäminen ➤ Matkailupalvelujen kehittäminen (luontoreitit, matkailuneuvonta, oppaat, museon aukiolojen laajentaminen, markkinointiviestintä ja matkailijamäärän mittaristo) 	
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja	

Vapaa-aikalautakunnan vuoden 2023 toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

Karkkila on vetovoimainen asumisen, yrittämisen ja matkailun kotikaupunki			
Toimenpide	Aikataulu	Toteutumisen mittari	Vastuhenkilö
Matkailupalvelujen kehittäminen/ palvelutarjonnan vahvistaminen	2023	Museon kesäaukioloaikoja on laajennettu ja museokohteiden markkinointia vahvistettu Opastettujen kierrosten tarjontaa on lisätty Uusia kaupunkioppaita on koulutettu (ns. 'opaspooli') - museokohteiden kesäaukioloajat määriteltä - palkatut museo-oppaat (5 kpl) toimineet kesäkaudella kohteiden ohella myös Koskireitillä ja Topi-junan oppaina	Museonjohtaja, työväenopiston rehtori

2

VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on osaamisen, innovaatioiden, työn ja kulttuurin kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eri tasoisen koulutustarjonnan ja oppilas-/opiskelijamäärän kehitys ➤ Työllisyyden kehitys ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys ➤ Kulttuuritarjonnan kehitys ja kulttuuritapahtumien kävijämäärien kehitys
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Koulutustarjonnan laajentaminen (ammattillinen koulutus, Työväenopisto) ➤ Työllisyydenhoidon uudistukseen valmistautuminen, aktiivinen työllisyyspolitiikka ➤ Kulttuuri- ja luovien alojen edistäminen (kulttuuriohjelma, rakenteet, resurssit, verkostot) ➤ Taidekoulujen avustuskäytäntöjen päivittäminen
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, sivistysjohtaja

Vapaa-aikalautakunnan vuoden 2023 toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

Karkkila on osaamisen, innovaatioiden, työn ja kulttuurin kotikaupunki			
Toimenpide	Aikataulu	Toteutumisen mittari	Vastuhenkilö
Kulttuuri- ja luovien alojen edistäminen / LUOVA Karkkila, Kulttuuripalveluiden lisäresursointi, jotta kulttuuriohjelman laatiminen on mahdollista	Kevät 2023	Kulttuuripalveluissa talousarvion mukainen 100 % henkilöstöresurssi - prosessi edennyt. 11.4. alkaen 100 % henkilöstöresurssi	Kaupunginjohtaja, Sivistysjohtaja

		<ul style="list-style-type: none"> - Kulttuuripalveluita on kehitetty edelleen, kulttuuriohjelman tekoa ei ole aloitettu (vajaa resurssi), voimavarat on keskitetty kulttuurikasvatussuunnitelman käyttöönottoon 	
Kulttuuri- ja luovien alojen edistäminen / Karkkilan kulttuurikasvatussuunnitelman valmistuminen ja käyttöönotto	Kevät 2023	<p>Valmis kulttuurikasvatussuunnitelma lautakuntiin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hyväksytty kasvatusta ja opetuslautakunnassa 6.6. sekä vapaa-aikalautakunnassa 13.6. - Koulut mukana Elämyspolkutoiminnassa: etenee kulttuurikasvatussuunnitelman mukaan. - Kulttuuriloikka pidetty 	Sivistysjohtaja
Taidekoulujen avustuskäytäntöjen päivittäminen	Kevät 2023	<p>Taidekoulujen avustukset/kumppanuudet on päivitetty (tasa-arvoinen kohtelu, yhteismitalliset kriteerit, toiminnan edistäminen)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Avustusmalli hyväksytty lautakunnassa 	Sivistysjohtaja

VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on kestävän kehityksen kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kestävän kehityksen indikaattorien kehitys (SDG-mittaristo) ➤ Sijoittuminen kestävän kehityksen kuntavertailussa
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kestävän kehityksen tiekarttojen käyttöönotto ja toteutus ➤ Kestävän kehityksen kriteerien käyttöönotto hankinnoissa ➤ Metsäsuunnitelman valmistuminen ja toteutus (Tekla, Ymla) ➤ Metso-alueiden kartoitus ja inventointi (esitykset meiltä, ELY tekee päätökset)
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, kehityspäällikkö

VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hyvinvoinnin kehitys (hyvinvointiraportti, kouluterveyskysely), ➤ Vaikuttajatoimielinten toiminta ja muun osallisuuden kehitys (aloitemäärät, osallistamismäärät, yhteistyöhankkeiden määrät)
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hyvinvoinnin suunnitelmallinen kehittäminen kouluterveyskyselyn ja hyvinvointiraportin pohjalta ➤ Vaikuttajatoimielinten suunnitelmallinen osallisuuden lisääminen ➤ Kuntalaisten osallisuuden suunnitelmallinen kehittäminen ➤ Kaupungin HYTE-toimintamallin kehittäminen ja HYTE-yhteistyön toteuttaminen
OMISTAJA	Sivistysjohtaja, kehityspäällikkö

Vapaa-aikalautakunnan vuoden 2023 toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki			
Toimenpide	Aikataulu	Toteutumisen mittari	Vastuhenkilö
Hyvinvoinnin suunnitelmallinen kehittäminen kouluterveyskyselyn ja hyvinvointiraportin pohjalta/ -Hyvinvointia lisäävien toimenpiteiden määrittäminen ja käytäntöön ottaminen	2023	Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma valmis/ KH ja VALT - Valmis lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sisällytetään osaksi laadittavana olevaa koko kunnan hyvinvointisuunnitelmaa - Ankkuritiimin ja Karkkilan mielenterveys- ja päihde-työryhmän yhteinen vanhempainilta järjestetty	Sivistysjohtaja
Kuntalaisten osallisuuden suunnitelmallinen kehittäminen/ -Kehittämissuunnitelmien tekoon osallistaminen	Vuosi 2023	säännönmukaiset osallistavat kyselyt/ yleisöillat/ työpajat kuntalaisille kehittämissuunnitelmien teon eri vaiheissa -toteutetut kyselyt (lkm) - osallistettu lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tekoon (3 kyselyä) - Kulttuuripalveluiden kysely toteutettu - Liikkuva Karkkila kysely toteutettu	Sivistysjohtaja, kehityspäällikkö

Kaupungin HYTE-toimintamalli ja yhteistyö/ -Karkkilan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi suunniteltava HYTETU-toimintamalli ja hyvinvoinnin johtamisen vahvistaminen	vuosi 2023	Toimintamalli valmis - Suunnittelijan kanssa laadittu HYTETU:n liittyviä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmia sekä laadittu koko kunnan hyvinvointisuunnitelmaa	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat
--	------------	---	------------------------------------

5

VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on sujuvan arjen ja viihtyisän ympäristön kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Asukastyytyväisyyskyselyn tulosten kehitys, ➤ Kaupungin palveluiden asiakastyytyväisyyden kehitys valituissa kohteissa
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suunnitelmallinen kaupungin infran ja kaupunkiympäristön kehittäminen (kadut, vesi- ja viemäriverkostot, yleisilme, liikenneturvallisuus) ➤ Saavutettavuuden edistäminen (VT2, joukkoliikenne) ➤ Asukastyytyväisyyskyselyn toteuttaminen
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat, kehityspäällikkö

6

VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on lähiluonnon ja harrastamisen kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Lähivirkistysalueiden kehittämisen toimenpiteet ja kävijämäärien kehitys ➤ Harrastustarjonnan ja osallistujamäärän kehitys (kaikki ikäryhmät)
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Suunnitelmallinen lähivirkistysalueiden kehittäminen (Koskireitti, muut luontoreitit, Toivike, Nyhkälänharju, kulttuurireitti) ➤ Suunnitelmallinen monipuolisten harrastusmahdollisuuksien kehittäminen (liikuntapaikkojen kokonaisuuden kehittäminen) ➤ Senioripuiston ja kuntoportaiden valmistuminen
OMISTAJA	Kaupunginjohtaja, toimialajohtajat

Vapaa-aikalautakunnan vuoden 2023 toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

Karkkila on lähiluonnon ja harrastamisen kotikaupunki			
Toimenpide	Aikataulu	Toteutumisen mittari	Vastuuhenkilö

Suunnitelmallinen monipuolisten harrastusmahdollisuuksien kehittäminen / 'Liikkuva Karkkila -ohjelma' (A-hanke, KH)	Vuosi 2023	Karkkilan liikuntapaikkojen pitkän tähtäimen kehittämisohjelma ('Liikkuva Karkkila' -ohjelma) on valmisteltu ja sen resurssit varmistettu <ul style="list-style-type: none"> - Suunnitelman laadinta aloitettu elokuussa, valmistuu vuoden 2024 aikana valmistuu 	Kaupunginjohtaja, sivistysjohtaja, liikuntaja ja nuorisopäällikkö
Suunnitelmallinen monipuolisten harrastusmahdollisuuksien kehittäminen / -Lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittäminen ja järjestäminen	Kevät 2023	Kerhotoiminnan kehittämien kolmannen sektorin kanssa, toteutuneiden kerhojen määrä <ul style="list-style-type: none"> - Toteutuneita kerhoja yht 65, keskeytynyt 13 - osallistujia elo-lokakuu 654 	Sivistysjohtaja, liikunta- ja nuorisopäällikkö
Suunnitelmallinen monipuolisten harrastusmahdollisuuksien kehittäminen/ -Elämyspolun kehittäminen yhdessä varhaiskasvatuksen ja opetuksen kanssa	Vuosi 2023	Elämyspolku etenee kulttuurikasvatussuunnitelman mukaan. <ul style="list-style-type: none"> - Kulttuuriloikka pidetty 	Sivistysjohtaja
Senioripuiston ja kuntoportaiden valmistuminen -liikuntapalvelut mukana suunnittelussa	Vuosi 2023	Karkkilan senioripuisto sekä Nyhkälänharjun kuntoporaat ovat valmistuneet <ul style="list-style-type: none"> - Kuntoporaat valmiit - Senioripuisto valmis 	Kaupunginjohtaja, kaupunkikehitysjohtaja

VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on hyvän työn ja yhdessä tekemisen kotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kaupunkiorganisaation työhyvinvointikyselyn tulosten kehitys ➤ Kaupunkiorganisaation työhyvinvoinnin kehittämisen toimenpiteet ➤ Sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyskustannusten kehitys
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Työhyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen ➤ Kaupunkiorganisaation kehittäminen (tehtäväkuvat, rakenteiden selkeys, yhteistyö, työhyvinvointi) ➤ Esimiestyön ja johtamisen kehittäminen
OMISTAJA	Konsernipalvelujohtaja, kehityspäällikkö

Vapaa-aikalautakunnan vuoden 2023 toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

<i>Karkkila on hyvän työn ja yhdessä tekemisen kotikaupunki</i>			
<i>Toimenpide</i>	<i>Aika- taulu</i>	<i>Toteutumisen mittari</i>	<i>Vastuuhenkilö</i>

<i>Työhyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden toteuttaminen</i>	2023	<i>Työhyvinvointisuunnitelmat on laadittu kaikissa yksiköissä ja niiden toimenpiteet käynnistetty</i> - Palvelualueen yhteinen työhyvinvointisuunnitelma tehty, myös yksiköistä on valmistunut	<i>toimialajohtaja</i>
<i>Kaupunkiorganisaation kehittäminen</i>	2023	<i>Kaupunkiorganisaation kehittämistä on jatkettu suunnitelmallisesti (ydinprosessit, tehtävänkuvat, rakenteet, yhteistyö)</i> - tehtävänkuvia tarkasteltu edelleen, lähes kaikki päivitetty	<i>toimialajohtaja</i>

VALTUUSTOKAUDEN STRATEGINEN TAVOITE	Karkkila on tasapainoisen talouden ja tehokkaan toiminnankotikaupunki
ONNISTUMISEN MITTARIT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Talouden kehitys (tilinpäätöksen tuloskehitys) ➤ Lainojen suojaustason kehitys ➤ Palveluverkon kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutus talouteen ja toimintaan ➤ Kaupungin organisaatorakenteen kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutus talouteen, toimintaan ja työhyvinvointiin
VUODEN 2023 SITOVA TOIMINNALLINEN TAVOITE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Talouden tasapainotustoimenpiteiden toteuttaminen ➤ Palveluverkon kehittäminen (kaupungintalo, liikuntapaikat) ➤ Kaupungin organisaatorakenteen kehittäminen ➤ Sisäisten ohjeiden päivittäminen
OMISTAJA	Konsernipalvelujohtaja, kehityspäällikkö

Vapaa-aikalautakunnan vuoden 2023 toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseksi

Karkkila on tasapainoisen talouden ja tehokkaan toiminnan kotikaupunki			
Toimenpide	Aikataulu	Toteutumisen mittari	Vastuuhenkilö
Talouden tasapainotustoimenpiteiden toteuttaminen	2023	Talouden tasapainotustoimenpiteet ovat toteutuneet suunnitelman mukaisesti. - toiminnalliset tavoitteet toteutuneet suunnitellusti, talouden osalta ylitystä palvelujen ostoissa ja ulkoisissa vuokrissa - loppuvuosi ylittyi suunnitellusta.	toimialajohtaja

Palveluverkon kehittäminen (kaupungintalo, liikuntapaikat)	2023	Sivistystoimialan palveluverkosta, rakenteesta ja toiminnasta on valmistunut kehittämissuunnitelma. Kaupungin palveluiden keskittämisestä (mahdollisuuksien mukaan) kaupungintalon kiinteistöön on valmistunut kokonaissuunnitelma. <i>- Kilpailutus palveluverkosta ja palvelurakenteen kustannuksista on toteutettu, kaupunginhallitus on hyväksynyt selvityksen toteuttajan 9.10.2023 § 256</i>	toimialajohtaja, liikunta- ja nuorisopäällikkö
--	------	--	--

3 Vapaa-aikalautakunnan hallinto

Vapaa-aikatoimen hallinto						
	TP2022	TA2023	MTA2023	TP2023	Tot -% TP/MTA	Poikkeama, €
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	10 000	30 000	30 000	55 000	183,3	25 000
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>						0
Toimintakulut	-87 709	-96 214	-176 214	-209 657	119,0	-33 443
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-124 120	-127 025	-127 025	-127 710	100,5	-685
Toimintakate	-201 829	-193 239	-273 239	-282 367	103,3	-9 128
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0,0	0
Muut laskennalliset kustannukset	12 544	25 514	25 514	24 376	95,5	-1 138
Tehtävän kokonaiskustannukset	-189 284	-167 725	-247 725	-257 991	104,1	-10 266

Vapaa-aikalautakunnan hallinnon toimintakate oli 103,3 % (-282 367 €). Toimintatuottoja saatiin 55 000 €, kulut ylittyivät suunnitellusta 19 %. Toimintakate ylittyi muutetusta talousarviosta 9 128 €.

Vapaa-aikatoimen hallinto valmisteli toimieliimen talousarvion, kokousasiat ja toimeenpani tehdyt päätökset. Hallinnossa seurattiin ajankohtaisia avustuskuulutuksia ja niistä informoitiin toimintayksiköitä. Harrastustoiminnan suunnittelu alkoi keväällä 2021. Keväällä 2023 oli hankkeen 4. vaiheen haku, johon saatiin myönteinen päätös jatkaa hanketta lokakuusta 2023 alkaen 31.5.2024 saakka.

4 Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue

Kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualue						
	TP2022	TA2023	MTA2023	TP2023	Tot -% TP/MTA	Poikkeama, €
Tuloarviot ja määrärahat						
Toimintatuotot	484 495	453 851	453 851	470 568	103,7	16 717
<i>Sisäiset toimintatuotot</i>	9 047	2 600	2 600	13 045	501,7	10 445
Toimintakulut	-1 723 965	-1 941 354	-1 941 354	-1 915 785	98,7	25 569
<i>Sisäiset toimintakulut</i>	-843 821	-882 431	-882 431	-915 338	103,7	-32 907
Toimintakate	-2 074 244	-2 367 334	-2 367 334	-2 347 510	99,2	19 824
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalennukset	-46 980	-43 700	-43 700	-37 746	86,4	5 954
Muut laskennalliset kustannukset	-152 035	-178 933	-178 933	-210 515	117,7	-31 582
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 273 258	-2 589 967	-2 589 967	-2 595 771	100,2	-5 804

Kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelualueen toimintatuotot ylittyivät 3,7 % (16 717 €). Toimintakulut toteutuivat 98,7 %. Palvelualue alitti talousarvionsa kokonaisuudessaan 0,8 %.

4.1.1 Työväenopisto

Työväenopistoin toimintatuotot toteutuivat 103 %:sti ylittäen 2 568 € suunnitellusta. Toimintakulut ylittyivät 1 %, joten toimintakate oli 101 %. Kurssimaksuja korotettiin 10 % syksystä 2023 lähtien mutta hintojen nosto ei vähentänyt kurssilaisten eikä maksutuottojen määrää. Kurssitarjontaa vähennettiin noin 20 kurssilla tiedossa olleiden valtionosuuksien leikkausten vuoksi. Maksutuotot toteutuivat kokonaisuudessaan melko hyvin budjetoidusti. Henkilöstökulut kasvoivat budjetoidun mukaisesti huhtikuusta lähtien, kun opiston opistosihteerin työsuhde muutettiin 100 % työsuhteeksi. Myös liikunnan suunnittelijaopettajan työsuhde opistoon kasvoi 10 % (oli aiemmin 50 %). Henkilöstökulut ylittivät budjetoidun 7.806 € mutta vastaavasti palvelujen ostot alittivat budjetoidun 5.037 €. Muutos johtui siitä, että osa budjetoiduista ostopalveluista toteutuivatkin palkkoina.

Kursseja peruuntui huomattavasti aiempaa vähemmän ja kurssimaksutuotot kasvoivat yli 15.000 € edellisvuodesta. Opetustuntien määrä pysyi lähes samana kuin edellisvuonna vaikka kursseja oli tarjolla vähemmän. Opiston toiminta tehostui. Kursseja järjestettiin aiempaa enemmän myös kaupungin työntekijöille räätälöitynä (ensiapukurssit), kolmannen sektorin tilauksesta (järjestyksenvontakurssit) ja kaupungin tarpeisiin vastaten (maahanmuuttajien kielikoulutus).

Työväenopiston toimisto muutti toimintavuoden aikana Anttilankadulta kaupungintalolle osana kaupungin palvelustrategiaa. Muilta osin työväenopiston toimitilojen kehittämissuunnitelma ei toteutunut, koska päätöstä uusista tiloista ei tehty kaupungin hallinnossa. Opiston tilojen tarkastelun tavoitteena on ollut kehittää opistotalon toimintaa edelleen ja tutkia eri vaihtoehtoja tilojen päivittämiseksi opiskelijakunnan tarpeita vastaavaksi sekä yhdenvertaisuuden ja saavutettavuuden periaatteita palvelevaksi. Opetusta järjestetään opistotalolla noin 2.000 tuntia lukuvuosittain, lisäksi työväenopisto on toiminut koulujen tiloissa ja muissa kaupungin opetustiloissa.

Mittari	TP2020	TA2021	TP2021	TA2022	TP2022	TP2023
Työväenopisto						
- opetus (h)	4 582	5300	3588	5200	4453	4429
- opiskelijat	1 598	1900	1557	2200	1512	2102
- kurssit	130	140	132	140	130	136

4.1.2 Kirjastopalvelut

Kirjaston toimintakate alittui talousarvioon nähden 2 % (10 360 €). Alitus johtuu pääasiassa henkilöstökulujen toteutumasta 91%, sillä pätevien sijaisten rekrytointi osoittautui haastavaksi ja toimimme osan vuotta alimitoituksella. Tästä johtuen toiminnan kuluista saatiin säästöä 3 %. Kirjaston toimintatuotot vuonna 2023 alittuivat toteuman ollessa 87 %. Myöhästymismaksuja kertyi ennakoitua vähemmän ja euroissa jäätiin tavoitteesta 2 013 €.

Kirjasto Suomessa on lakisääteinen sivistyksellinen peruspalvelu, joka tukee kansalaisten elinikäistä oppimista, sananvapautta, demokratiaa ja hyvinvointia. Kirjasto tuottaa alueensa asukkailla laadukasta tieto- ja kokoelmapalvelua, joita hyödyntäen kansalainen voi toimia täysipainoisesti tietoyhteiskunnan ja kansalaisyhteiskunnan toimijana.

Kirjaston aineistotarjonta on pidetty monipuolisena ja ajantasaisena ja Lukki-kirjastojen yhteiset koelmapalvelut ovat täydentäneet oman kirjaston valikoimaa. Vuoden 2023 kirjastoaineistokuljetuksia on ollut neljänä päivänä viikossa. E-kirjapalvelu Biblio, kurssialusta Rockway, ulkomaisia harrastelehtiä tarjoava Press Reader ja Naxos Music Library ovat tarjonneet asiakkaille aineistoa verkopalvelujen kautta.

Kirjastotila on vuonna 2023 ollut asiakkaiden käytävissä 85h/viikko. Omatoimiaika on täydentänyt palveluaikoja niin, että asiakkailta on ollut mahdollisuus käyttää kirjastoa myös varhain aamulla, iltaisin asiakaspalveluajan päätyttyä ja viikonloppuisin.

Kirjastolla on ollut merkittävä rooli syrjäytymisen ehkäisemisessä ja maahanmuuttajien kotouttamisessa matalan kynnyksen palvelupaikkana, jonka tarjoamat palvelut ovat olleet maksuttomia. Elämyspolkutoiminnan kautta kirjasto on tarjonnut elämyksiä ja opastusta eri-ikäisille asiakkailleen: satupiknikit (3kpl), satutuokiot (10kpl), kirjavinkkaukset (10kpl), kirjaston käyttäjäkoulutukset (43kpl), novellikoukuillat (15kpl), kirjailijavieraat (2kpl) ja kirjastokoiran lukuhetket (3kpl). Lisäksi kirjastolla on järjestetty nettiopastuksia (18kpl) osin yhteistyössä Enter ry:n kanssa. Syyslomalla 2023 järjestettiin erityisesti 3.-6.-luokkalaisille suunnattu Ruskakirjasto. Lapsiperheiden lukuinnostuksen vahvistamiseksi Lukki-kirjastoissa on käytössä Satupolku, jossa lukumatkan aikana kerätään tarroja ja lopuksi saadaan palkinnoksi kangaskassi tulevia lainoja varten.

Vapaaehtoistyöllä on merkittävä rooli kirjaston tapahtumissa. Satutuokiot, nettiopastukset, novellikoukuillat ja kirjastokoiran lukuhetket ovat nykyisessä laajuudessaan mahdollisia ainoastaan vapaaehtoisten työntekijöiden työpanoksen turvin.

Erialaisten asiakasryhmien tavoittamiseksi kirjastossa on aloitettu vuoden 2023 aikana uusia tapahtumia ja palveluja: vauvaperheiden lorykylpy, kaikille sopiva kirjastojooga ja Karkkila Open Backgammon-turnaus. Kirjasto osallistui Karkkilan Köyri-tapahtumaan innostaen kävijöitä runouden pariin.

Karkkilan kirjaston hiilijalanjälki selvitettiin ja päästöt vuoden 2022 osalta olivat 108 hiilidioksidiekvivalenttonnia. Kokonaispäästöistä 38% muodostui lämmityksestä (sähkön päästökertoimen ollessa 0), 37% asiakkaiden liikkumisesta, 15% ostetuista tuotteista ja palveluista ja 9% polttoaineiden tuotannon ja energian siirtohäviöistä.

Kirjasto: toimintaa kuvaavia mittareita	TP2020	TA2021	TP2021	TA2022	TP2022	TP2023
Fyysiset käynnit per as.	4,4	6	3,27	6,3	4,0	4,5
Lainat per asukas	11,3	14,6	11,7	14,6	13,8	14,1
Käyttäjäkoulutuksiin ja tapahtumiin osallistuneet	891	1000	497	1600	1165	1169
Aineistokulut per as./ €	6,3	6,5	6,6	6,5	6,4	6,7

4.1.3 Museopalvelut

Museon toimintatuotot ylittyivät huomattavasti arvioidusta. Toteutuma oli 247 %. Euroissa tavoitteet ylittyivät +22 892 €. Toiminnan kulut ylittyivät 10 % (28 618 €). Toimintakate oli 102 % ylittäen tulosarvion 5 726 €. Syynä museon tulojen huomattavaan nousuun oli museon kävijämäärien ja pääsylipputulosten vahva kasvu. Tähän on vaikuttanut etenkin Karkkilan matkailun saama myönteinen julkisuus valtakunnallisessa mediassa. Kävijämäärän kasvuun vaikutti myös museokohteiden

aukioloaikojen laajennus sekä opastustarjonnan lisääminen. Valtaosa museon vuoden 2023 kävijöistä saapui paikkakunnan ulkopuolelta, lähinnä pääkaupunkiseudulta.

Toiminnan kulujen ylitykseen vaikutti ulkoisten vuokratulujen nousu, joka ei ollut tiedossa vuoden 2023 talousarviota laadittaessa.

Karkkilan ruukkimuseo Senkka on ruukki- ja valimohistorian erikoismuseo. Högforsin ruukin alueella sijaitsevat näyttelykohteet esittelevät ruukkilaisten työtä sulan metallin äärellä ja arkielämää kotoisissa askareissa. Karkkilan ruukkimuseo toteuttaa valimoalan tallennus-, tutkimus-, näyttely- ja julkaisutoimintaa. Museon toiminta-alueena on Karkkilan kaupunki, mutta museo on tallentanut paikallishistorian lisäksi laajemmin suomalaisen valimoteollisuuden historiaa ja nykypäivää. Museo on säilyttänyt ja hoitanut hallussaan olevia kokoelmia yleisesti hyväksytyjen museaalisten periaatteiden mukaisesti. Museon kokoelmiin kuuluu yli 12 000 esinettä ja noin 130 000 valokuvaa. Museolla on käytössä Yksä-kokoelmahallintajärjestelmä valokuvien ja esineistön luettelointia varten.

Karkkilan ruukkimuseo kuuluu lakisääteistä valtionosuutta saavien museoiden joukkoon. Museo on suunnitellut ja toteuttanut näyttelyitä ja julkaisuja yhteistyössä muiden museoiden ja tahojen kanssa. Museo on osallistunut myös vapaaehtoistyön kehittämiseen paikallisten yhdistysten kanssa.

Karkkilan ruukkimuseon kohteissa, Suomen Valimomuseossa, Galleria Bremerissä, Högforsin ma-suunissa ja Työläismuseossa, vieraili vuonna 2023 yhteensä 12 638 kävijää. Ruukkimuseon kohteissa järjestettiin Karkkilan Rautapäivien, Kukulele-festivaalin, Pruukkipäivän, Köyrin, Kulttuuri-iloikan ja Historian yön tapahtumia sekä Karkkilaan historiaan liittyviä luentoja ja opastettuja retkiä. Lisäksi Galleria Bremerissä järjestettiin kuusi vaihtuvaa näyttelyä sekä kaksitoista pienoisenäyttelyä Karkkilan kirjaston tiloissa. Museo julkaisi myös valokuvateoksen, joka esittelee tekniikko Eino Sarkin valokuvia Högforsin tehtaasta vuosilta 1949–1964.

Museo osallistui myös Karkkilan kulttuurimatkailun kehittämistyöhön ja toteutukseen tarjoamalla sisältöä historiallisten kohteiden esittelyä varten. Museo oli mukana Museoviraston johtamassa tallennus- ja kokoelmatyössä (TAKO), jonka tarkoituksena on nykyajan dokumentointi museoiden yhteistyönä valtakunnallisesti. Karkkilan ruukkimuseo teki myös kokoelmapolitiikkaan liittyvää yhteistyötä Länsi-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon piiriin kuuluvien ammatillisten hoidettujen museoiden kanssa.

Mittari	TP2020	TA2021	TP2021	TA2022	TP2022	TP2023
Museo						
- kävijämäärä/v	3 024	8 500	7 755	8 500	7 531	12 638
- opastetut kierrokset/v	105	230	266	240	211	316
- vaihtuvat näyttelyt/v	10	20	9	20	17	18

4.1.4 Kulttuuripalvelut

Karkkilan kaupungin kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kulttuurin monipuoliselle kokemiselle, tekemiselle ja saatavuudelle kaupungissa (Laki kuntien kulttuuritoiminnasta, 166/2019). Henkilöstöressurssina vuonna 2023 oli kulttuurisihteeri (1.1.-10.4. 60%, 11.4. alkaen 100%), av-tekniikko (60%), vahtimestari (60%) ja siistijä (10%).

Talouden näkökulmasta vuosi 2023 onnistui erinomaisesti toimintakatteen alittuessa 3 %. Toimintatuotot ylittyivät 2 % (237 €). Tuotot koostuvat työllistämistuesta ja Karkkilasalin vuokratuotoista.

Toimintakulut alittuivat 3 % (4 134 €). Alitus johtuu ennen kaikkea henkilöstökulujen toteumasta (77 %), jota selittää kulttuurisihteerin 100-prosenttiseen resurssiin siirtyminen vasta huhtikuussa, vaikka varaus oli budjetissa koko vuodelle 2023. Myös palvelujen ostot alittivat talousarvion (toteuma 78 %), sillä Luova Karkkila -ohjelman toimenpiteitä voitiin toteuttaa vain osittain yksikön perustuksen ohessa, ulkoisen rahoituksen ja sen myötä saatavan lisätyöpanoksen puuttuessa.

Toisaalta muut toimintakulut ylittyivät roimasti 12 752 % (25 303 €). Ylityksen taustalla on alkuvuodesta 2023 tehty korjaus sisäiseen vuokraan: kulttuuripalveluille siirrettiin osuus Karkkilasalin sisäisestä vuokrasta, josta aiemmin oli vastannut yhteiskoulu. Vastaava määrä säästöä näkynee suoraan saman sivistys- ja hyvinvointi -toimialan sisällä kasvatusta- ja opetuslautakunnan sisäisissä vuokrissa.

Toiminnan näkökulmasta kulttuuripalveluiden vuotta 2023 positiivisesti leimaavat uudet painopisteet ja kaupunkistrategian mukaiset satsaukset. Toiminnallisen tavoitteen mittariksi asetettu kulttuuripalveluiden 100 % henkilöstöresurssi toteutui käytännössä kesästä 2023. Kulttuuripalveluissa on pyritty tukemaan kaupunkilaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa ja Karkkilan kulttuurikaupunkimainetta. Ideoihin ja avauksiin on suhtauduttu ennakkoluulottomasti, mahdollisia yhteistyön väyliä etsien.

Uutena toimintamallina kokeiltiin kulttuurin kaupunkimarkkinoinnin yhteistyösopimuksia, joissa kaikissa tehtiin myös runsasta toiminnallista yhteistyötä sopimuskumppanien kanssa:

- Elokuveyhtiö Aamu / Kaukainen planeetta -elokuveyhteistyö, kuvaukset tammikuussa
- Osiris teatteri / Kesäjuhlat -esitys hoivakodeissa maaliskuussa
- Saku Koistinen & työryhmä / SLAP! -nykytanssiesitys Koskireitillä toukokuussa
- T:mi Miihkali Jaatinen / Aino & Miihkali -monitaiteelliset klubi-illat, 6 klubia heinä-joulukuussa
- Mediataidetila Sielu / Karkkilan Köyri -kekrijuhla ruukkialueella lokakuussa
- Elokuvakerho Kino Iglu ry / Sodankylän elokuvajuhlat kylässä -festivaali marraskuussa

Oman palvelutarjonnan ja yhteistyösopimusten ohella kulttuuripalveluissa on tuettu kaupunkilaisten omaehtoista kulttuuritoimintaa moninaisen paikallisen verkostoyhteistyön kautta. Kulttuuripalvelut osallistui vuonna 2023 myös kaupungin matkailun, viestinnän ja Fagerkullan alueen kehittämistyöhön. Kulttuuripalvelut on mukana mm. Uudenmaan liiton kulttuuriasiantuntijaryhmässä ja valtakunnallisessa Nuori Kulttuuri -verkostossa. Lisäksi vuonna 2023 osallistuttiin Ympäristöministeriön Kestävä Kaupunki -ohjelmaan teemalla ”Hyvinvoivat yhteisöt sosiaalisesti kestävässä kaupungeissa”.

Vuoden 2023 keskeinen toiminnallinen tavoite oli varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kulttuurikasvatussuunnitelman (Elämyspolku) saattaminen valmiiksi. Suunnitelma hyväksyttiin kesäkuussa ja toimintaa päästiin toteuttamaan ja jalkauttamaan syyslukukaudesta 2023 alkaen. Syksyn suurimpana ponnistuksena järjestettiin yli 500 eskaria ja koululaista tavoittanut Kulttuuriloikka-tapahtuma ruukkialueella lokakuussa.

Elämyspolku ulottuu varhaiskasvatuksessa ja kouluissa järjestetyn sisällön lisäksi myös muun ikäisiin karkkilalaisiin. Se pyrkii kokoamaan yhden brändin alle koko kulttuurin ja vapaa-ajan palvelualueen maksuttomat sisällöt. Elämyspolun tilastoissa näkyikin koko kuva-alueen runsas ilmaistapahtumatoiminta. Kulttuuripalvelut tuotti vuonna 2023 elämyspolulle koulujen ja varhaiskasvatuksen ohjelman lisäksi mm. Tarinatiistai-muistelutoimintaa, palvelutalojen esitystoimintaa, vapaaehtoisten tapauksia, ranskan kielen keskusteluryhmän ja kaupungin itsenäisyyspäivän juhlan. Lisäksi kulttuuripalvelut oli mukana mahdollistamassa nuorten osallistumisen elokuvatapahtumaan sekä kuntouttavan työtoiminnan musiikkiprojektia.

Kulttuuripalveluiden perustehtäviin kuuluu Karkkilasalin ilta- ja viikonloppukäytön hallinnointi. Karkkilasaliin hankittiin vuonna 2023 uudet näyttämömatot. Lisäksi on pienillä hankinnoilla päivitetty salin vanhentunutta tekniikkaa nykyaikaan ja täydennetty valo- ja äänikalustoa liikuteltavalla kalustolla. Salin osa-aikaisen (60 %) av-tekniikan työajasta noin puolet kohdentuu kaupungin eri yksiköille sisäisenä palveluna, erityisesti tekniikan rakentamisena sekä striimien ja tallenteiden tuottamisena. Av-tekniikkaa on voitu hyödyntää myös muissa kuin Karkkilasalin tapahtumissa.

Karkkilasalissa toteutui vuonna 2023 36 yleisötilaisuutta (vuonna 2022: 34). Koronaa edeltävänä vuonna 2019 yleisötilaisuuksia oli peräti 62. Salin käytössä voi havaita koronan aiheuttamat tapahtumakentän monet muutokset ja myös Karkkilan tapahtumatarjonnan painopisteen siirtymisen muualle. Harjoitus- tai muussa suljetussa käytössä sali on ollut vuonna 2023 45 kertaa, mikä on 33 % vähemmän kuin edellisvuonna (67 kpl). Vuoden aikana salissa ei ollut paikallisen teatterin talvikauden tuotantoa, mikä näkyy suoraan käyttötilastoissa. Striiminä tai tallenteena toteutettiin vuoden 2023 aikana yhteensä 10 tapahtumaa (2022: 13 kpl). Kaikki striimatut tilaisuudet tehtiin hybridimuotoisina, esim. kaupunginvaltuuston kokoukset. Karkkilasalin tapahtumista suurin osa oli erilaisia kokouksia ja puhetilaisuuksia tai konserttitoimintaa harjoituksineen.

Karkkila on vuodesta 2018 alkaen kuulunut valtakunnalliseen Kaikukortti-verkostoon, joka mahdollistaa taloudellisesti tiukassa tilanteessa oleville maksutta pääsyn kulttuuritapahtumiin ja kursseille. Kaikukortin jakelusta vastaavat sote-toimijat. Vuonna 2023 haasteena olikin huolehtia toiminnan jatkuvuudesta Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen aloitettua toimintansa.

Kaikukortin vuoden 2023 käyttötilastot kertovat haasteista kortin jakelussa hyvinvointialueella. Vuonna 2023 kortti on jaettu 127 asiakkaalle (2022: 129 kpl), eikä kortin jakelussa ole todennäköisesti tavoitettu kaikkia potentiaalisia asiakkaita. Positiivista on kuitenkin, että käyttökertojen määrä on noussut merkittävästi ollen 279 kpl (2022: 175 kpl). Myös käyttöaste on noussut 50 prosenttiin (vuonna 2022 36 %), eli puolet Kaikukortin saaneista on käyttänyt korttiaan vähintään kerran. Karkkilalaiset Kaikukortin haltijat käyvät paljon myös muiden kuntien Kaikukortti-kohteissa. Valtakunnallisessa vertailussa Kaikukorttitoiminta on Karkkilassa kaupungin kokoon nähden aktiivista.

Kaikukortin ja elämyspolun lisäksi ennaltaehkäisevää kulttuurihyvinvointityötä on tehty Kulttuurika-veritoiminnan kautta. Kulttuurikaveri on vapaaehtoinen, joka voi lähteä seuraksi tai tueksi kulttuuritapahtumiin tai viedä kulttuuria esim. palvelutaloihin. Kulttuuripalvelut koordinoi kulttuurikaverien verkostoa Karkkilassa. Verkostossa mukana olevien vapaaehtoisten voimin käynnistettiin keväällä 2023 palvelutaloissa Tarinatiistai-muistelutoiminta, joka joulukuussa laajeni yhteistyöksi kirjaston, museon ja työväenopiston kanssa. Muistelutoimintaa järjestetään kerran kuussa kaikissa Karkkilassa toimivissa ikääntyneiden asumisyksiköissä (Toivokoti, Mainiokoti ja Hoivamme-koti).

Kulttuuripalvelut organisoivat myös järjestötila Kansankulman toimintaa. Tilavuokrasta elinvoiman toimiala. Kansankulmassa työskentelee osa-aikainen (60%) vahtimestari, joka huolehtii arjen sujuvuudesta. Kansankulma on syksystä 2019 alkaen tarjonnut kaivattuja matalan kynnyksen kokoontumisen mahdollisuuksia kaupunkilaisille. Tilan käyttö on toimijoille maksutonta ja sen myötä Karkkilaan on syntynyt uutta harrastustoimintaa ja viikoittain kokoontuvia omatoimiryhmiä.

Kansankulmaa käytettiin vuonna 2023 451 kertaa (vuonna 2022 400 kertaa). Eri käyttäjätahoja oli 54 (vuonna 2022 44 kpl). Niistä 39 oli yhdistyksiä tai niiden piirissä toimivia ryhmiä (58 % varauksista), 12 muita harrastusryhmiä (19 % varauksista) ja 3 kaupungin omia yksiköitä (23 % varauksista). Tilan käyttötavat ovat pysyneet viime vuosina hyvin samankaltaisina ja käyttö on monella toimijalla vakiintunutta.

Kulttuuri: perustoimintaa kuvaavia tunnuslukuja	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Karkkilasali (ilta ja viikonloppukäyttö) toteutuneet varaukset lkm / v	102	77	120	101	110	81
joista yleisötapahtumia lkm / v	31	25	65	34	40	36
kävijämäärä (sis. striimit) / v	5 300	6 300	10 500	8 200	10 000	9 800
käyttömaksut e / v (sis. kalustovuokrat)	1 285	908	6 600	2 189	3 500	2 012
Kaikukorttien määrä / v	110	129	170	129	150	127
Kaikukorttien käyttökerrat / v	56	45	130	175	200	279
Elämyspolkuohjelmat lkm / v	83	254	165	314	350	510

Elämyspolun osallistujamäärä / v	1 956	4 030	5 500	4 465	5 500	9 469
joista kulttuuritoimen järjestämiä lkm / v	–	25	35	84	90	61
ja niiden kävijämäärä / v	–	1 206	1 500	2 204	2 500	2 630
Kansankulma varaukset lkm / v	199	234	400	400	400	451
eri käyttäjätahoja / v	42	39		44	45	54

4.1.5 Nuorisopalvelut, nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö

Lakisääteisellä (21.12.2016/1285) nuorisotyöllä tuetaan nuorten kasvua ja itsenäistymistä, edistetään nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä parannetaan nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyö- ja politiikka kuuluvat kunnan tehtäviin. Näihin tehtäviin on kuulunut nuorten kasvatuksellinen ohjaus, toimintatilat ja harrastusmahdollisuudet, tieto- ja neuvontapalvelut, nuorisoyhdistyksien ja muiden nuorisoryhmien tuki, liikunnallinen, kulttuurinen ja kansainvälinen ja monikulttuurinen nuorisotoiminta.

Nuorisopalveluiden toimintatuottojen toteuma oli arvioitua suurempi, kun huomioidaan nuorisotoiminnan budjetti ja nuorisotoiminnan projektien kustannuspaikat. Toimintatuottoja tuli arvioitua enemmän tukien ja avustusten osalta, mutta vähemmän maksutuottojen ja muiden toimintatuottojen osalta. Toimintatuottojen toteuma oli kuitenkin 115%. Toimintakulujen toteuma oli arvioitua suurempi 110%, tämä johtuu pääosin suuremmista henkilöstökuluista. Henkilöstökulujen nousuun vaikutti vuoden 2023 yleiskorotukset sekä tarve ohjaajaresurssin lisäämiseen. Kokonaisuudessaan perusnuorisotyön toimintakate oli 110%.

Vuoden 2023 alussa käynnistyi nuorisovaltuustoryhmän toinen toimintakausi. Nuorisovaltuusto koontui vuoden aikana yhteensä 12 kertaa ja ohjaajana nuorisovaltuustossa toimi vastaava nuorisovaltuustojen ohjaaja. Nuorisovaltuusto asetti itselleen vuoden 2023 tavoitteeksi lisätä toimintaa nuorille ja aktivoita nuorisovaltuuston sisäistä toimintaa. Nuorisovaltuusto järjesti vuoden aikana toimintaa nuorille nuorisotalolla, vieraili useamman kerran yhteiskoululla, osallistui erilaisiin tapahtumiin mm. Rautapäivät ja Peuhis-tapahtumat, järjesti tapahtumia kuten tyttöjen illan, retki vähävedelle, retki keilaamaan, disko alakouluikäisille, retki Vuotinaisten leirikeskukseen, sekä osallistui joulupuu keräykseen. Nuorisovaltuusto otti myös kantaa lasten ja nuorten yhteisiin kotiintuloaikoihin sekä pohivat vaihtoehtoja eri-ikäisten lasten ja nuorten kotiintuloajoiksi. Nuorisovaltuustolta pyydettiin myös kommentointia elämyspolun kulttuurikasvatussuunnitelmaan sekä kaupunkistrategiaan. Nuorisovaltuuston aloitteesta nuorisotalolle hankittiin PlayStation 3, karaoken laulamista varten. Karkkilalla on myös yksi jäsen paikka Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen nuorisovaltuustossa sekä edustaja Leader Ykkösakselin nuorisosaostossa.

Nuorten avoimia iltoja järjestettiin vuonna 2023 yhteensä 67 kertaa ja yhteensä illoissa kävi nuoria 1402. Nuorten illoissa nuorilla oli mahdollisuus kokkailla, leipoa, pelata erilaisia pelejä, katsoa telkkaria sekä viettää aikaa kavereiden kanssa. Illoissa oli aina paikalla 2-3 ohjaajaa.

Nuorisopalvelut koordinoi Mukavaa harrastaa kerhotoimintaa sekä Karkkilan harrastamisen mallin mukaista kerhotoimintaa. Molempiin kerhotoimintoihin saadaan valtionavustusta. Keväällä 2023 nuorisopalvelut toteutti kyselyn 1-6 luokkalaisille, jossa kartoitettiin lasten ja nuorten toiveita kerhojen sisällön osalta sekä pyydettiin palautetta kerhoista. Kyselyyn saatiin vastauksia 79 eri vastaajalta ja syksyn toiminta suunniteltiin vastausten pohjalta. Kerhoista saatu palaute oli positiivista ja 96 % vastasi, että toiminta vastasi odotuksia.

Mukavaa harrastaa avustus on jakautunut vuonna 2023 kahdelle avustuskaudelle 1.6.2022 - 31.5.2023 (6 000 €) ja 1.6.2023 - 31.5.2024 (8 000 €). Hankkeen omarahoitus osuus on 10 %,

joka katetaan nuorisotoiminnan toimintakuluilla. Mukavaa harrastaa hankkeella toteutettiin keväällä viisi erilaista kerhoa ja syksyllä kahdeksan kerhoa. Päiväleirejä koulujen loma-aikana toteutettiin viisi, joista talvilomaviikolla oli yksi, kolme kesäkuussa ja yksi syyslomaviikolla. Lisäksi yksi leireistä oli tarkoitus toteuttaa elokuun alussa, ennen koulujen alkua, mutta vähäisen osallistujamäärän vuoksi leiri peruttiin ja tilalla järjestettiin 3-5lk suunnattua avointa toimintaa, johon osallistui 17 lasta.

Karkkilan harrastamisen hankkeen avustus on jakautunut vuonna 2023 kahdelle avustuskaudelle 1.8.2022 - 31.7.2023 Hei, mä jäin vielä kouluun, mama: osa 3. (40 000 €) sekä 1.8.2023 - 31.7.2024 Hei, mä jäin vielä kouluun, mama: osa 4. (50 000 €). Hankkeen omarahoitus osuus oli hankekaudella 3. 20 % ja hankekaudella 4. 25 %. Karkkilan harrastamisen hankkeella kerhoja toteutettiin keväällä 41 kpl ja syksyllä 20 kpl. Kevään kerhojen toteutukseen käytettiin omarahoitusta suunniteltua enemmän. Syksyn kerhojen hankinta kilpailutettiin toukokuussa.

Nuorisopalveluiden vastuulla on ollut toimia koollekutsujana Karkkilan ehkäisevän päihdetyön työryhmälle. Työryhmä on moniammatillinen ja tavoitteena ryhmällä on ollut pohtia ennaltaehkäiseviä keinoja päihdehaittojen ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Työryhmä kokoontui vuoden 2023 aikana yhteensä neljä kertaa. Nuorisopalveluiden vastuulla on ollut toteuttaa Selvä Juttu –tunteja ja tunteja pidettiin alakoulujen 6-luokkalaisille tammi –helmikuussa sekä 5-luokkalaisille marras – joulukuussa. Lisäksi ryhmä järjesti Tomas Juhilammen sano Stop väkivallalle luennon 7-9 luokkalaisille koulupäivän aikana sekä Ankkuritiimin kanssa yhteistyössä vanhempainillan Nyhkälän koulun jättiläisenportailla. Ryhmä toteutti vanhempainillassa kyselyn Karkkilan yhteisistä lasten ja nuorten kotiintuloajoista. Kyselyyn pyydettiin myös vastaukset koulujen oppilaskunnilta sekä nuorisovaltuustolta, jotta lasten ja nuorten kanta saatiin huomioitua.

Mittari	TP2020	TA2021	TP2021	TA2022	TP2022	TP2023
Nuorisopalvelut						
- nuortenillat (käyntikerrat)	451	1100	409	1000	1197	1402
- leiritoimintaan osallistuneiden määrä	66	110	53	80	104	74
- Kerhotoiminta yht.	373	1000	139	500	277	3978
*Mukavaa harrastaa						*479
**Karkkilan malli						**3499

Etsivä nuorisotyö

Etsivän nuorisotyön toteutukseen saadaan valtionapua ja vuonna 2023 valtionapu oli 60 000 €. Valtionavustuspäätöksen mukaan etsivän nuorisotyön avustus on erityisavustusta, jota saa käyttää ainoastaan etsivän nuorisotyöntekijän palkkauskuluihin. Karkkilalle avustusta on myönnetty kahden etsivän nuorisotyöntekijän palkkakustannuksiin. Etsivän nuorisotyön toimintakulujen toteuma oli 108 % ja toimintakate 120 %. Toimintakulujen ylitys johtuu vuoden 2023 palkankorotuksista sekä sisäisiä vuokrista.

Etsivän nuorisotyön kohderyhmänä ovat 16-29 vuotiaat karkkilalaiset nuoret. Nuoria on kohdattu mm. etsivän nuorisotyön tiloissa, työpajalla, kouluissa ja oppilaitoksissa, kaduilla ja nuorisotalolla. Etsivän nuorisotyön tarkoitus on toimia turvallisena ja luotettavana aikuisena nuorelle, kulkea nuoren rinnalla tukena ja apuna. Auttaa arjen asioissa kuten talousasioissa, työnhaussa, kouluhaussa ja asuntoasioissa sekä tukea itsenäistymistä ja vahvistaa sosiaalisia taitoja. Etsivän nuorisotyön työmuotoina ovat yksilöohjaus ja ryhmäohjaus.

Syksyllä 2021 etsivät aloittivat noin kerran kuussa pidettävät lukiokahvit lukion tiloissa, joita jatkettiin myös vuoden 2023 ajan. Lisäksi etsivät nuorisotyöntekijät jatkoivat etsivän nuorisotyön K16 avoimia iltoja nuorisotalolla, noin kerran kuukaudessa.

Etsivän nuorisotyön palvelua on pyritty tehdä näkyväksi ja tutuksi nuorille vierailamalla kaikkien 9-luokkalaisten opon tunneilla, osallistamalla vanhempainiltoihin, tiivistämällä yhteistyötä työpajan ja lähialueiden oppilaitosten kanssa, lisäämällä sosiaalisen median näkyvyyttä ja osallistamalla kutsuntoihin. Kutsunnoissa etsivien nuorisotyöntekijöiden tavoitteena on kohdata kaikki kutsuntaikäiset nuoret. Etsivä nuorisotyö toimii myös eri moniammatillisissa työryhmissä.

Etsivien toimistojen ja työterveyden välissä oleva huone otettiin keväällä etsivän nuorisotyön käyttöön. Huone nimettiin etsivän nuorisotyön ryhmätilaksi ja huonetta on hyödynnetty taidelähtöiseen toimintaan nuorten kanssa.

Etsivä nuorisotyö on koordinoinut nuorten taidenäyttelyn, joka toteutettiin kirjastogalleriassa. Taidenäyttelyyn karkkilalaiset 13-29-vuotiaat nuoret ovat saaneet tuoda omia töitään esille. Näyttely toteutettiin toukokuussa.

Etsivä nuorisotyö osallistui kesäkuussa viiden karkkilalaisen nuoren kanssa Nuottavalmennukseen Anjalankoskella. Valmennuksen tavoitteena oli nuoren itseluottamuksen, arjenhallinnan, sosiaalisten taitojen ja terveiden elämäntapojen vahvistaminen. Valmennukseen osallistuneilta nuorilta saatiin hyvää palautetta.

Mittari	TP202 0	TA202 1	TP202 1	TA202 2	TP202 2	TP202 3
Etsivä nuorisotyö						
- nuoria yhteensä	37	60	60	80	64	88
- päättäneet asiakkuudet	27	-	44	30	31	56

Työpajatoiminta

Työpajatoiminnan toimintatuottojen toteuma oli 105 %. Toimintatuotot sisältävät työpajatoiminnan valtionavun, jota vuonna 2023 saatiin 80 000 €, sekä myyntituotot, työllistämistuen ja Vuotinaisten leirikeskusten vuokratuotot. Henkilöstökulujen osalta toteuma oli 93 %, palkkojen alitus johtuu säästyneistä oppisopimuspalkoista, joiden toteuma oli arvioitua pienempi. Toimintakulujen toteuma oli 96 % ja toimintakate 92 %.

Vuoden 2023 aikana nuorten työpajalla on ollut yhteensä 73 nuorta eri sopimuksilla, josta 26 nuorta on ollut tutustu työelämään jaksolla (nuorten kesätyöllistäminen) ja 47 nuorta muilla sopimuksilla. Syksyllä Ruukinpajan kirjaamisjärjestelmäksi otettiin käyttöön Walmu järjestelmä.

Ruukinpajalla kaikille nuorille tehdään työpajajakson alkaessa alkuhaastattelu, jossa selvitetään nuoren lähtötilanne ja asetetaan pajajakson tavoitteet. Pajajakson aikana nuorille teetettiin n. 3kk välein välihaastattelut, jossa oli mukana oma ohjaaja, sekä vastattiin kyky-viisari kyselyyn. Välihaastatteluissa pajajakson tavoitteita peilattiin nykyhetkeen, seurattiin toteutumaa ja mietittiin tavoitteita pajajakson jälkeiseen aikaan. Nuorilta pyydettiin myös palautetta ja kehitysideoita ja nämä käsiteltiin työpajan ohjausryhmässä. Pajajakson päättyessä kaikille nuorille tehtiin myös lähtöhaastattelu.

Työpajan tehtävänä on tukea nuorten hyvinvointia, tukea taitojen ja osaamisen kehittymistä sekä valmentaa nuoria kohti koulutusta tai työelämää. Nuorille järjestettiin säännöllisesti liikuntaa ja kulttuurikasvatusta, vahvistettiin arjenhallinnan taitoja sekä järjestettiin yritys- ja oppilaitosvierailuja. Lisäksi pajalle kutsuttiin ulkopuolisia toimijoita/ asiantuntijoita puhumaan nuorille eri teemoihin liittyen. Kaikkien työpajan nuorten oli mahdollista saada käyttöönsä Kaikukortti sekä työpajan nuorilla oli mahdollisuus käyttää liikuntahallin kuntosalia maksutta. Lisäksi nuorille tarjottiin liikuntaneuvontaa.

Ruukinpajan tehtäviin on kuulunut hoitaa Karkkilan kaupungin erilaisia kuljetus tehtäviä mm. kirjaston kirjakuljetuksia päiväkoteihin ja kouluihin sekä muutamille yksityisille henkilöille, liikuntapalveluiden liikuntakassien kuljetuksia päiväkoteihin, lastenleirien ruokakuljetuksia Nutalle, Kaupungintalon kahvikuljetuksia, opistotalon siivousliinojen kuljetuksia ja pesua. Työpaja pystyi reagoimaan nopealla aikataululle kuljetuksiin ja yhteistyötä tehtiin eri toimialojen kanssa. Yhtenä isona yhteistyönä oli elämyspolkutoiminnan kulttuuriloikka tapahtuma, jossa Ruukinpaja oli tapahtuman järjestelyapuna. Lisäksi paja osallistui Ruukin joulumarkkinoihin omalla myyntipisteellä sekä osallistui Siskot ja Simot- järjestön joulukortti-kampanjaan, askarrellen pajalla yhteensä noin 30 joulukorttia toimitettavaksi karkkilalaisille ikäihmisille. Alihankintatöitä jatkettiin tuttujen yritysten kanssa. Näitä töitä ovat pakkauslautojen sahaus, harjateräksen katkaisu, erilaiset pihatyöt sekä pakkaus ja postitus-työt.

Vuotinaisten leirikeskusten vuokraustoiminta jatkui Ruukinpajan kautta. Kevään aikana uudistettiin avainten hakuun liittyviä käytäntöjä sekä Vuotinaisten vuokran maksussa suosittiin korttimaksukäytäntöä. Jokaisen vuokrauksen jälkeen Vuotinaisten leirikeskusten sisä- ja ulkotilat käytiin tarkistamassa. Alueen piharakennuksia kunnostettiin ja rantaa siistittiin. Keväällä ja syksyllä Vuotinaisissa järjestettiin talkoopäivät, johon osallistui työpajan nuoret ja ohjaajat.

Kevät kaudella starttipajalla oli kolme nuorta, jotka sitoutuivat toimintaan hyvin. Kevät kauden teemoina oli itsetuntemus, hyvinvointi, vahvuudet ja kiitollisuudenaiheet, ystävyys ja kaveritaidot ja uuteen ihmiseen tutustuminen, raha/taloustaidot ja tunnetaidot. Syyskaudella varsinaista starttivalmennusta ei toteutettu yksittäiselle ryhmälle, vaan startilla vieraili säännöllisesti 6 pajan nuorista. Aiheina syksyllä oli kädentaidot sekä sosiaalinen vahvistaminen.

Starttipaja teki yhteistyötä Marttojen kanssa ruuanlaiton merkeissä, tutustuttiin erilaisiin ammatteihin ja kuultiin mm. poliisin, papin ja kirjastotyöntekijän töistä. Lisäksi starttipajalla nuoret ovat panneet ja postittaneet yhden järjestön materiaaleja, tehneet retkiä (mm. Haltian luontokeskus, Torronsuon kansallispuisto ja Korkeasaari), osallistuneet liikuntaneuvontaan sekä tehneet käsitöitä Köyri-markkinoille ja Ruukin joulumarkkinoille.

Mittari	TP202 0	TA202 1	TP202 1	TA202 2	TP202 2	TP202 3
Ruukinpaja						
- työkokeilu	10	20	17	22	16	24
- kuntouttava työtoiminta	4	18	6	10	8	7
- palkkatuki ja oppisopimus	11	10	11	12	9	10
- muu toiminta (mm. harjoittelut, siviilipalvelus)	6	8	8	10	10	6
- Työelämään tutustuminen (2-viikon kesätyöjakso)						26

4.1.6 Liikuntapalvelut

Liikuntalain (Liikuntalaki 390/2015 §5) mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle. Kunnan vastuulla on järjestää liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmille, tukea kansalaistoimintaa sekä rakentaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikunnan avulla lisätään tasa-arvoa ja suvaitsevaisuutta sekä tuetaan kulttuurien moninaisuutta ja ympäristön kestävä kehitystä. Liikuntapalveluita on toteutettu eri toimialojen yhteistyönä, sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä.

Liikuntapalveluiden toimintatuottojen toteuma oli arvioitua pienempi 90 %, koska tilavuokria saatiin arvioitua vähemmän. Toimintakulujen toteuma oli 98 %. Tämä johtuu arvioitua pienemmistä henkilöstökulujen toteumasta 84 %. Henkilöstökulujen toteumaan vaikutti mm. yksittäisen työntekijän

tehtävän kuvan muutokset. Liikuntapalveluiden toimintakate oli 99 %, kun huomioidaan liikuntatoiminnan kustannuspaikka ja liikuntatoiminnan projektit kustannuspaikka.

Vuonna 2022 käynnistyi liikuntaneuvontaa Karkkilassa hankkeen ensimmäinen toimintakausi, joka päättyi heinäkuussa 2023. Liikuntaneuvontaa Karkkilassa 2. käynnistyi elokuun 2023 alussa. Hankekausi omavastuu osuus on 50 %, joka tulee pääosin liikuntakoordinaattorin palkkakustannuksista. Ensimmäisen hankekauden avustus oli 24 000 € ja päätavoitteena hankkeessa oli luoda liikuntaneuvonnan polku - yhteistyön kehittäminen ja toimijoiden kartoittaminen, liikuntaneuvonnan prosessin sisällön kehittäminen tarpeisiin vastaavaksi ja sen eri vaiheiden tarkentaminen, liikuntaneuvonnan viestintäsuunnitelman luominen ja käyttöönotto, liikuntaneuvonnan kirjaamis- ja tilastointikäytännöt sekä liikuntaneuvonnan ryhmä- ja yksilömuotoisten toimintojen pilotointi ja yritysyritys yhteistyö. Toiselle hankekaudelle avustusta saatiin 24 000 € ja ensimmäisen vuoden viisi päätavoitetta ovat kulkeneet edelleen hankkeen mukana. Lisäksi toiselle hankekaudelle asetettiin neljä päätavoitetta, jotka ovat jatkaa yhdyspintojen rakentamista sekä sopia vastaparit kaupungin ja hyvinvointialueen välillä, liikuntaneuvonnan arvioinnin kehittäminen, kokeilukulttuuri ja uusien toimintatapojen löytäminen sekä liikuntaneuvonnan näkyväksi tekeminen

Vuoden 2023 aikana liikuntaneuvontaa on tuotu esiin erilaisissa tapahtumissa sekä aktiivisesti liikuntapalveluiden some-kanavissa. Liikuntaneuvonnasta ja liikkumisen merkityksestä on käyty puhumassa kaikille 7-luokkalaisille sekä lukioikäisille sekä eri kohderyhmille on järjestetty liikuntaneuvonnan pop up-tapahtumia. Liikuntapalvelut on ollut mukana erilaisissa teemapäivissä/ -viikoissa ja niiden avulla on kannustettu eri-ikäisiä karkkilalaisia liikkumaan. Mukana on oltu mm. porraskäynnissä, vie vanhus ulos viikossa, ikiliikkujaviikossa, unelmien liikuntapäivässä sekä paikallisissa tapahtumissa kuten kulttuuriloikassa ja lukion virtaavat vedet viikossa. Lisäksi joulukuussa liikuntapalvelut toteutti yhteistyössä Karkkilan Kuntokärpäsen kanssa liikunnallisen joulukalenterin.

Liikuntapalveluiden yhtenä tehtävänä on koordinoita vertaisohjaaja toimintaa ja vuoden 2023 aikana vertaisohjaajia on ollut yhteensä 29. Vertaisohjaajille on järjestetty vuoden aikana yhteensä 3 koulutusta ja koulutukset on toteutettu yhteistyössä työväenopiston kanssa. Lisäksi vuoden lopussa vertaisohjaajille järjestettiin vertaisohjaajien kahvit kiitokseksi ahkerasta vapaaehtoistyöstä. Vertaisohjaajien avulla on vuonna 2023 liikutettu palvelukeskuksen kuntosali Kunto Kaaressa yhteensä 5861 kertaa karkkilalaisia senioreita. Syyskuussa järjestettiin työväenopiston kanssa yhteistyössä ulkoiluystävä koulutukset, joista toinen toteutettiin etänä ja toinen lähikoulutuksena.

Liikuntapalvelut on toteuttanut vesiliikuntaa jo usean vuoden ajan järjestämällä senioreiden vesijumppakuljetusta sekä yleistä uintikuljetusta Rajamäen uimahallille. Lisäksi liikuntapalveluiden toteuttaa rantauimakouluja, joihin kesällä 2023 osallistui 82 karkkilalaista lasta.

Alkuvuodesta talviliikuntavälineiden lainausta jatkettiin yhteistyössä matkailuneuvonnan kanssa. Matkailuneuvonnasta oli mahdollisuus lainata lasten ja aikuisten lumikenkiä sekä hiihtosuksia, saunoja ja monoja. Talviliikuntavälineiden lainaus oli hyvin vilkasta ja välineitä lainattiin tammikuun – huhtikuun aikana yhteensä 109 lainaus kertaa. Joulukuussa talviliikuntavälineiden lainausta jatkettiin ja liikuntavälineitä lainattiin 15 lainaus kertaa. Yhteensä talviliikuntavälineitä on lainannut 124 kertaa vuoden 2023 aikana.

Liikuntapalveluiden pääpaino on terveysliikunnassa ja matalan kynnyksen liikuntapalveluissa. Vuoden 2023 aikana liikuntapalveluiden liikuntaryhmissä ja ohjauksissa käytiin yhteensä 2168 kertaa. Lisäksi liikuntapalvelut koordinoi liikuntatilojen (sisä- ja ulkotilat) käyttöä, teki yhteistyötä eri toimialojen, järjestöjen ja terveydenhuollon ammattilaisten kanssa sekä kehitti toimintaa valtakunnalliset suositukset huomioon ottaen. Elokuussa 2023 käynnistettiin kaupunginjohtajan johdolla Liikkuva Karkkila ohjelman laadinta, jonka tavoitteena on hyvinvoinnin vahvistaminen kehittämällä liikuntapaikkoja ja liikuntaolosuhteita sekä liikunnan palvelutarjontaa. Syksyllä ohjelmaa varten toteutettiin kuntalaiskysely, johon vastauksia saatiin yhteensä 316 vastaajalta, sekä seurakysely, johon vastauksia saatiin 14 seuralta. Lisäksi ohjelman laadintaan on osallistettu kaupungin toimialoja. Liikkuva Karkkila ohjelman on tarkoitus valmistua kevään 2024 aikana.

Mittari	TP2020	TA2021	TP2021	TA2022	TP2022	TP2023
Liikuntapalvelu						
- Liikunnanohjauksen kävijämäärät vuodessa (ryhmäliikunta/ yksilöohjaus)	2 211	4 400	1 392	2000	2256	2168
- Vertaisohjaajaryhmien kävijämäärät	4 162	8 000	2224	4000	4393	5952
- Tapahtumien kävijämäärät /tapahtumien määrä	500 / 10	870/17	870/ 3	900	299/ 8	622/17
- Hankkeet	-	-	900	900	900	899

5 Vapaa-aikatoimen kehityshankkeet

Vapaa-aikatoimen merkittävä toiminnan monipuolistaja on osallistuminen hanketoimintaan. Hankkeilla pyritään vaikuttamaan mm. kouluterveyskyselyissä esiin tulleisiin haasteisiin ja painottamaan mm. ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Lisäresursilla ja pienellä omavastuulla saadaan vaikuttavuutta ja lisävoluumia toimintaan.

 Vapaa-aikatoimi, hankkeet 2023				
MUUTOSTAVOITE (KS TEEMA)	HANKKEEN PÄÄTAVOITE	HANKKEEN TALOUS	HANKKEEN HENKILÖRESURSSIT	SALKKU TASO
Karkkilan harrastusmallihanke/OKM Rahoituskausi 1.8.2022-31.7.2023 Hei, mä jäin vielä kouluun, mama: Osa 3. 40 000€. Rahoituskausi 1.8.2023-31.7.2024 Hei, mä jäin vielä kouluun, mama: Osa 4. 50 000€				C
Hyvinvoinnin vahvistaminen/ Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki	Tarjotaan mahdollisuus kaikille lapsille mieluinen harrastus. Ennaltaehkäisevä vaikutus elämän ikäviltä asioilta	Kaupungin rahoitusosuus osa 3. 20 % ja osa 4. 25 %: oman toiminnan ostopalvelut, 10 000 € sekä koordinaattorin palkkakustannukset Ulkopuolinen rahoitus, osa 3. 40 000 € ja osa 4. 50 000 € OKM	Kaupunki toimii koordinaattorina, 50 % työpanos	
Vaikuttavuus/ toteuma: Lapsille on järjestetty vuoden aikana runsaasti mahdollisuuksia koulun ulkopuolisen vapaa-ajan viettämiseen; aloittaa uusi harrastus tai jatkaa jo olemassa olevaa harrastusta. Harrastuskerhoja on toteutettu vuoden aikana yhteensä 61kpl. Toiminta on harrastukseen osallistuvalla lapsella ja nuorella maksutonta. Toiminta on ennaltaehkäisevää, syrjäytymistä estävää sekä tukee lasten ja nuorten hyvinvointia.				
Liikunnallinen elämäntapa; Liikuntaneuvonta Karkkilassa/ AVI Hanke 1.8.2022 – 31.7.2023, jatko hanke 1.8.2023-31.7.2024				C
Hyvinvoinnin vahvistaminen/ Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki	Tavoitteena on kehittää ja luoda liikuntaneuvonnasta johdonmukainen ja tavoitettava kokonaisuus, joka vakiinnutetaan osaksi laajempaa terveyden ja hyvinvoinnin palveluketjua. Hanke on suunniteltu kolmevuotiseksi ja kokonaistavoitteena	Kaupungin rahoitusosuus 50 %: 24 000 € Ulkopuolinen rahoitus 50 %: 24 000 €/ AVI	Kaupunki toimii koordinaattorina, 50 % työpanos	

	on, että Karkkilassa liikuntaneuvonta toimii ponnahduslautana kohti liikkuvampaa elämäntapaa.			
Vaikuttavuus/ toteuma: Hankkeen avulla vaikutetaan kuntalaisten hyvinvointiin ja terveyteen sekä Karkkilan kaupungin henkilöstön työhyvinvointiin. Liikkumattomuus aiheuttaa vuosittain miljardien kustannukset yhteiskunnalle. Hankkeen avulla pystytään vaikuttamaan karkkilalaisten liikuntatottumuksiin ja osallistumaan liikkumattomuuden ongelmien ehkäisemiseen. Tavoitteena on toteuttaa ennaltaehkäisevää toimintaa.				
Erityisavustus lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan/ AVI – Mukavaa harrastaa! Rahoituskausi 1.6.2022-31.5.2023 6 000 €. Rahoituskausi 1.6.2023-31.5.2024 8 000 €				C
Hyvinvoinnin vahvistaminen/ Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki	Mukavaa harrastaa toiminnalla toteutetaan matalan kynnyksen kerho ja leiritointia ala- ja yläkouluikaisille lapsille ja nuorille koulupäivien jälkeen ja loma-aikana.	Kaupungin rahoitusosuus 10 %. Ulkopuolinen rahoitus 90 % AVI	Kaupunki toimii koordinaattorina	
Vaikuttavuus/ toteuma: Hankkeella toteutetaan matalan kynnyksen kerhotoimintaa sekä loma-ajan päiväleiritointia. Hanke vaikuttaa karkkilalaisiin lapsiin ja perheisiin.				
Avustus etsivään nuorisotyöhön/AVI -jatkuva				C
Hyvinvoinnin vahvistaminen/ Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki	Tavoitteena tavoittaa tukea ja apua tarvitsevat nuoret ja ohjata opiskeluun / työelämään tai oikeiden palveluiden piiriin.	Ulkopuolinen rahoitus: 60 000 €/ AVI	2 etsivää nuorisotyöntekijää, 100 %	
Vaikuttavuus/ toteuma: Etsivä nuorisotyö on kohdennettua nuorisotyötä, jonka tavoitteena toimia turvallisena ja luotettavana aikuisena nuorelle, kulkea nuoren rinnalla tukena ja apuna. Auttaa arjen asioissa kuten talousasioissa, työhaussa, kouluhaussa ja asuntoasioissa sekä tukea itsenäistymistä ja vahvistaa sosiaalisia taitoja. Etsivällä nuorisotyöllä on matalan kynnyksen palvelu, joka kohdistuu 16-29 vuotiaisiin karkkilalaisiin nuoriin.				
Ruukinpaja/ Työpajatoiminnan valtionavustus/AVI -jatkuva				C
Hyvinvoinnin vahvistaminen/ Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki	Nuorten työpajatoiminnan valtionavustus	Ulkopuolinen rahoitus: 80 000 €/ AVI	4 henkilöä 100 %	
Vaikuttavuus/ toteuma: Työpajatoiminnan tarkoituksena on parantaa nuoren elämänhallintataitoja sekä edistää hänen kasvuaan, itsenäistymistään ja osallisuutta yhteiskuntaan. Työpajatoiminnan avulla vaikutetaan nuorten työllistymiseen, koulutukseen, hyvinvointiin sekä arjentaitojen oppimiseen.				

6 Investointiosa

 VAPAA-AIKALAUTAKUNNAN INVESTOINNIT		
YKSIKKÖ	SUUNNITELMA	€UROA
KIRJASTOPALVELUT	suunnittelumääräraha kirjaston peruskorjaukseen	30 000
OPISTOPALVELUT	määrärahavaraus Työväenopiston korvaavien tilojen suunnitteluun	30 000
VAPLA YHT		60 000

Perustelut

Vapaa-aikalautakunta 4.10 2022 § 68 Kaupunginvaltuusto on 23.5.2022 päättänyt, että kaupungin palveluja keskitetään tilojen osalta kaupungintalon yhteyteen. Tämän edistämiseksi vapaa-aikalautakuntaan investoinnit varattiin vuodelle 2023 seuraavasti:

- Kirjaston peruskorjauksen suunnittelu: investointimäärärahan 30 00 € siirto vuodelta 2022 vuodelle 2023 (erillinen investointi arkkitehdin suunnitelman pohjalta)
- Työväenopiston korvaavien tilojen saneerauksen suunnittelu: investointimäärärahan 30 000 € siirto vuodelta 2022 vuodelle 2023) (erillinen investointi arkkitehdin suunnitelman pohjalta)